



Õiguskantsleri Kantselei

Teie 23.03.2015 nr

Meie 15.05.2015 nr 6-4/150580/1502173

Seisukoht vastuolu mittetuvastamise kohta Puu hoolduslõikuse loa põhiseaduspärasus

Austatud

23.03.2015 jõudis Õiguskantsleri Kantseleisse avaldus, milles palute kontrollida, kas Tallinna Linnavolikogu 19.05.2011 määrus nr 17 „[Puu raieks ja hoolduslõikuseks loa andmise tingimused ja kord](#)“ (edaspidi ka määrus) on põhiseaduspärane osas, milles puu hoolduslõikuseks on vaja taotleda luba Tallinna Keskkonnaametilt.

Leiate, et määruse § 3 lõikest 1 tulenev kohustus taotleda puu hoolduslõikuseks Tallinna Keskkonnaameti (edaspidi amet) luba ei vasta määruse aluseks olevale [looduskaitseaduse](#) (edaspidi LKS) §-st 45 tulenevale volitusele. Lisaks märgite, et kohustus taotleda puu hoolduslõikuseks luba ja määruse § 3 lõikest 6 tulenev kohustus tagada loa taotlemisel ameti esindajale juurdepääs lõigatavale puule riivab ülemääraselt Teie omandiõigust.

Olles analüüsinud Teie avalduses märgitud ning asjassepuutuvaid õigusakte ei tuvastanud ma Tallinna Linnavolikogu 19.05.2011 määruse nr 17 „Puu raieks ja hoolduslõikuseks loa andmise tingimused ja kord“ § 3 lg 1 ja § 3 lg 6 vastuolu põhiseadusega.

Tallinna Linnavolikogu on määruse kehtestanud LKS § 45 alusel, mille järgi tohib tiheasustusalal asuvaid üksikpuid, välja arvatud kasvav mets metsaseaduse tähenduses ja viljapuud, raiuda kohaliku omavalitsuse loa alusel. Seejuures kehtestab kohalik omavalitsus loa andmise tingimused ja korra.

LKS §-s 45 ei ole selgelt fikseeritud selle eesmärk ja ulatus, seetõttu tuleb volitusnormi eesmärgi leidmiseks tõlgendada seaduse üldist eesmärki ning looduskaitse kohalikul tasandil korraldamise eesmärki. LKS § 1 p 2 järgi on looduskaitse seaduse eesmärgiks kultuurilooliselt ja esteetiliselt väärtusliku looduskeskkonna või selle elementide säilitamine. Looduskaitse eesmärgiks kohaliku omavalitsuse tasandil on LKS § 43 järgi muu hulgas piirkonna looduse eripära, kultuuri, asustust ja maakasutust esindavate väärtuslike maastike või nende üksikelementide kaitse.

Riigikohus on pidanud puu raiumise mõistet looduskaitseaduses ebapiisavalt piiritletuks ja leidnud, et puu raiumise mõiste määratlemisel saab raie hõlmata mitte üksnes puu langetamist, vaid ka puu kärpimist või okste lõikamist. Asjaolu, et üht liiki raietööks - puu pügamiseks, kärpimiseks või puu okste raieks või lõikuseks, mille käigus puud ei langetata - on kohaliku omavalitsuse poolt kehtestatud eraldi luba, ei oma määravat tähendust (RKHKo [3-3-1-19-10](#), p 12).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Sellise Riigikohtu seisukohaga tuleb nõustuda. Lisaks võib puu (oskamatu) hoolduslõikus puud kui eluorganismi jäädavalt, sh ka surmavalt kahjustada ehk puu hoolduslõikuse tagajärjeks saab olla sisuliselt sarnane puu raie tagajärjega – puu kui elusorganismi eksistents lõpeb. Samuti võib hoolduslõikusega tekitada raiumisega võrreldavat kahju puul pesitsevatele lindudele.¹

Kuna puu hoolduslõikusega võib puu raiega sarnaselt tekitada kahju looduslikule mitmekesisusele ning linnaruumi esteetikale on määruses sätestatud puu hoolduslõikuse loareservatsioon hõlmatud LKS §-st 45 tuleneva volitusega. Puu hoolduslõikuse loa andmiseks vajalike asjaolude kindlaks tegemiseks ja hindamiseks võib olla ametil vaja puu üle vaadata (määruse § 20 lg 1 p 2), mistõttu on põhjendatud, et puu hoolduslõikuseks loa taotlemisel peab tagama vajaduse korral ameti esindajale puule juurdepääsu.

Määrusega puu hoolduslõikuseks loanõude kehtestamisega ei ole seega eksitud põhiseaduse (PS) § 3 lõikest 1 tuleneva seaduslikkuse põhimõtte vastu.

Lisaks leidsite, et puu hoolduslõikuseks loa taotlemise nõue riivab PS §-st 32 tulenevat omandipõhiõigust.

Põhiseaduse mõttest ja sättest tuleneb, et vähem intensiivseid põhiõiguste piiranguid võib kehtestada täpse, selge ja piirangu intensiivsusega vastavuses oleva volitusnormi alusel määrusega. Kõrghaljastuse hea kvaliteedi ning linnaruumi looduskeskkonna ja puu kui selle elemendi esteetika säilimise huvides on põhjendatud, et puu hoolduslõikus alluks puu raiumisega sarnasele regulatsioonile.² Puu hoolduslõikuseks loa taotlemise nõue on sobilik vältimaks puu seisundit halvendavat lõikust ja arvestamaks lõikuse põhjustatavat mõju ümbritsevale keskkonnale.³ Arvatavasti ei saaks neid eesmärke ilma hoolduslõikuse loareservatsioonita samaväärselt saavutada. Loa saamise asjaolude kindlakstegemiseks on õigustatud, et vajadusel tagatakse ameti esindaja juurdepääs puule.

Määruse § 3 lg 2 punktide 3 ja 4 järgi ei ole vaja hoolduslõikuse luba taotleda, kui seda soovitakse teha tormiheite, -muru või teistel põhjustel osaliselt või täielikult murdunud ning kohest likvideerimist nõudvale puule või okstele või kuivanud okste ja vesivõsude kõrvaldamiseks. Seega on võimalik Teie omandit vahetu ohuga ähvardavad oksad eemaldada ka ilma hoolduslõikuse luba taotlemata.

Vabandan, et vastus Teile on viibinud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Hendrick Rang 6938408
Hendrick.Rang@oiguskantsler.ee

¹ Määruse § 5 järgi võib amet keelata lindude pesitsemise ajal (aprillist juuli lõpuni) puu raie või hoolduslõikuse kohtades, kus pesitsevad linnud.

² Tuleb lisada, et linnaruumi (kuhu kuulub ka haljastusega seonduv) kujundusõigus on kohaliku elu küsimus.

³ Näiteks määruse § 24 lõikes 1 on sätestatud puude hoolduslõikusloa andmisest keeldumise alused, milleks muu hulgas võib olla lõikuse tagajärjel puu elujõulisuse ja dekoratiivsuse vähenemine (§ 24 lg 1 p 1), taotleja soovitud lõikusmeetodi sobimatus taotluses nimetatud puu liigile (§ 24 lg 1 p 2) ja bioloogiliselt ebasobiv aeg puu hoolduslõikuseks (§ 24 lg 1 p 3).